

Vlaams
Parlement

vergadering **C86 – LEE15**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 10 januari 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een gebiedsgerichte aanpak op het vlak van het mestbeleid - 545 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over onregelmatigheden in de kennisgeving over de staalname van de reststikstof - 735 (2011-2012)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpassing van de jachtregelgeving bij extreme winterse omstandigheden - 688 (2011-2012)	8
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de wijziging van de heffingsregeling voor IBA's - 691 (2011-2012)	11
Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de milieuvervuiling bij de productie van windmolens - 692 (2011-2012)	13

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een gebiedsgerichte aanpak op het vlak van het mestbeleid - 545 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, de Europese Commissie gaf groen licht aan Vlaanderen om vanaf 2012 gebiedsgericht te starten met nieuwe nitraatresiduwaarden. Er zal specifiek gefocust worden op probleemzones waar de waterkwaliteitsdoelstellingen onvoldoende worden gehaald. Die gebieden worden aangeduid als focusgebieden en daarin moeten land- en tuinbouwers extra inspanningen doen om duurzaam te bemesten. Er gelden gradueel verlaagde nitraatresidudrempelwaarden voor de komende jaren.

Minister, dit jaar zal 238.000 hectare landbouwgrond, dat is 42 procent van het landbouw-areaal van vandaag, als focuszone aangestipt worden. Kunt u enige toelichting geven bij wat weldra concreet wordt verwacht van de individuele landbouwer in zo'n focusgebied? Hoe en wanneer zullen de betrokkenen dit formeel vernemen? Is dit al gebeurd? Welke communicatie heeft voor Nieuwjaar nog plaatsgevonden?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik zou aan de minister en aan die diegenen die verantwoordelijk zijn om tot goede resultaten te komen, willen vragen om daarin verder te gaan dan enkel communicatie. Het is belangrijk niet enkel te communiceren welke normen bereikt moeten worden. Ook de begeleiding om tot goede resultaten te komen, is heel belangrijk. We hebben daar in het verleden al de focus op gelegd naar aanleiding van het nieuwe decreet en van het actieplan dat met Europa is afgesproken. De doelstellingen die zijn afgesproken met Europa zullen niet altijd gemakkelijk bereikt kunnen worden. De land- en tuinbouwers hebben alle mogelijke steun en begeleiding nodig om effectief tot die resultaten te komen. Ik wil de minister dan ook vragen hoe ver het staat met die begeleiding. Ik heb begrepen dat de gebiedsgerichte aanpak voor een deel omkeerbaar is. Die omkeerbaarheid kan stimulerend werken.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Wat die flankerende maatregel betreft, hebben we destijds in de commissie gezegd dat we op het vlak van de werking van de Mestbank een onderscheid zouden maken tussen de begeleiding en de controle. Minister, hoe ver staat het met die opdeling? Zit daar een evolutie in? Hoe ver staat het met de reorganisatie van de Mestbank, zeker wat de controle betreft?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb inderdaad samen met de landbouworganisaties en de milieu- en natuurorganisaties een nieuw nitraatresidubeleid uitgewerkt. De Europese Commissie heeft op 21 november akte genomen van dit voorstel en groen licht gegeven voor de implementatie ervan.

Tijdens de nitraatcampagne 2012, die loopt van 1 oktober tot 15 november 2012, wordt het bemestingsmanagement van de land- en tuinbouwers beoordeeld via een of meerdere nitraatresidumetingen. Deze nitraatresidumetingen zullen in focusgebied getoetst worden aan lagere drempelwaarden dan in niet-focusgebied. Concreet betekent dit dat bedrijven met percelen in focusgebied sneller begeleidende maatregelen opgelegd zullen krijgen. De land- en tuinbouwers met percelen in focusgebied zullen dus nog meer dan vandaag aandacht moeten besteden aan oordeelkundig en duurzaam bemesten.

Collega Rombouts, er is inderdaad in een intensieve begeleiding voorzien zodat men er niet alleen voor staat.

Hoe meer land- en tuinbouwers voldoen aan de nitraatresidudrempelwaarden, hoe sneller de waterkwaliteit zal verbeteren en hoe meer garanties er zijn dat Vlaanderen de waterkwaliteitsdoelen voor 2014 zal halen.

Mijnheer Reekmans, het klopt dat het focusgebied 2012 42 procent van het landbouwareaal beslaat, maar het gaat om 283.000 hectare, niet om 238.000 hectare.

De VLM moet uiteraard iedereen op de hoogte brengen. De regeling werd samen met de landbouworganisaties en de milieu- en natuurorganisaties uitgewerkt. Ze zijn dus perfect op de hoogte van hoe de regeling in elkaar zit. Uiteraard zal dit ook uitvoerig bericht worden via diverse kanalen zoals persberichten, de VLM-website en voorlichtingsvergaderingen hierover. Er worden ook specifieke voorlichtingsvergaderingen voor adviesbureaus, consultants en vakorganisaties gepland. Uiteraard zijn de voorbereidingen opgestart zodat de landbouwers op de verzamelaanvraag 2012 zelf direct zouden kunnen zien welke percelen al dan niet in focusgebied liggen. Het is een heel gerichte aanpak. Er is dus heel wat communicatie en informatie gepland.

Mijnheer Peeters, u vroeg naar de reorganisatie van de Mestbank. We hebben hier inderdaad twee zaken afgesproken. Ten eerste is er het uit elkaar halen van begeleiding en effectief sanctioneren en optreden. Dat is volop bezig. We doen dit samen met de administratie Landbouw. We zijn staan er al redelijk ver mee en het is de bedoeling om dit in de loop van de komende maanden te implementeren. Daarnaast hebben we een studie besteld, en die moet eind januari volledig af zijn. Het is een studie waarin het volledige mestbeleid met de loop wordt bekeken om te zien waar verbeteringen doorgevoerd kunnen worden. Vaak gaat het om administratieve vereenvoudigingen, maar er zijn ook zaken die efficiënter kunnen worden gemaakt. We willen daar echt volop op inzetten. We verwachten de studie tegen eind januari. Op basis daarvan zullen we het Mestdecreet, uiteraard in overleg met deze commissie, bijsturen indien er nuttige suggesties zijn – en die zullen er zeker zijn, gelet op de signalen die we hebben gekregen.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat er voorlichting gepland wordt. Begrijp ik dan goed dat er sinds de beslissing van Europa in november werd genomen, nog geen enkele vorm van communicatie is geweest?

Kunt u de planning iets meer concreet maken? De collega's hebben vooral gefocust op de begeleiding, maar dat aspect is al duidelijk. De landbouwers en tuinbouwers die in focusgebied grond hebben, blijven zitten met de vragen wat en hoe. Ik meende dat er voor Nieuwjaar al communicatie was geweest, maar blijkbaar is dat nog niet het geval. U stelt dat alles gepland is. Kunt u wat ingaan op die planning? Kunt u zeggen wat die inhoudt aan de hand van concrete data?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, minister, ik dank u voor het antwoord. Er wordt duidelijk in onderstreept dat de begeleiding belangrijk is om de doelstellingen te bereiken en om ook de nieuwe aanpak te verduidelijken waardoor er ook een gedeelte op maat van het gebied of van de bedrijfssituatie kan gebeuren. De heer Peeters heeft duidelijk gevraagd naar de Mestbank en de opsplitsing ervan. Mijn vraag naar begeleiding was ruimer. Ik had het niet alleen over wat verwacht wordt vanuit de Mestbank. Verschillende instanties moeten worden ingeschakeld om de begeleiding goed te doen. We hebben ook de waterkwaliteitsgroepen die eindelijk van start zullen gaan. Ook zij moeten goed weten wie welke taak op welke wijze op zich kan nemen om de begeleiding heel nauwgezet en goed te doen. Ik dank u om daar de nodige aandacht aan te besteden.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Rombouts, uiteraard zal dat gebeuren. Ik heb heel specifiek geantwoord op de vraag van de heer Peeters, maar ik heb ook aangegeven dat de begeleiding ruimer zal zijn dan die van de VLM alleen. Dat is belangrijk om goede resultaten te halen en het is de enige manier om de waterkwaliteitsdoelen in 2014 te halen.

Mijnheer Reekmans, het klopt niet dat er absoluut nog geen communicatie geweest is. Ik heb aangehaald, en dat is toch wel essentieel, dat de regeling werd uitgewerkt met de landbouworganisaties. Zij hebben zelf dus alle informatie en ze hebben daarover al heel uitvoerig gecommuniceerd. Ik zal u de lijst bezorgen van de specifieke voorlichtingsvergaderingen die gepland zijn. Ik zal die lijst met de data vandaag of morgen overmaken aan het commissiesecretariaat zodat u een overzicht hebt. Op de website van de VLM staat deze informatie trouwens al. Het lijkt me toch bijzonder sterk dat we het engagement aangaan om per landbouwer op die verzamelaanvraag aan te geven welke gebieden eronder vallen waardoor ze informatie op maat krijgen. De lijst zelf en de data laat ik aan u bezorgen via het commissiesecretariaat.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor de bijkomende informatie. Ik heb niet willen beweren dat er geen communicatie was gevoerd. Ik heb gewoon de vraag gesteld of die al was gevoerd. De communicatie op de website is duidelijk, maar buiten de lijst die u me gaat bezorgen van wat er wanneer zal gebeuren, zou ik ook graag willen weten hoe de individuele communicatie ten aanzien van de land- en tuinbouwers zal gebeuren. Ik blijf vernemen dat er heel veel onduidelijkheid heerst in de sector over deze nieuwe materie waarmee ze rekening moeten houden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over onregelmatigheden in de kennisgeving over de staalname van de reststikstof - 735 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister, op 15 november werden de metingen van de nitraatresidu's afgesloten. Deze metingen zijn bijzonder belangrijk aangezien ze gevolgen hebben voor het beleid dat de individuele landbouwer inzake zijn 'mestopbrenging' mag en kan voeren, evenals voor de verdere uitvoering van het Mestactieplan (MAP).

Zoals bijna elk jaar deden zich opnieuw onregelmatigheden voor bij de kennisgeving van een aantal laboratoria aan de boer rond het tijdstip wanneer het staal genomen zou worden. De regelgeving ter zake stelt dat de landbouwer minstens één week voor de staalname in kennis moet worden gesteld van de dag en het perceel waarop het staal zal worden genomen. In het bestek met de laboratoria staat derhalve dat de betrokken boer tien dagen voor de staalname per post moet worden verwittigd. Als er evenwel technische problemen zijn, kan er telefonisch een andere dag worden afgesproken.

Dit jaar werden echter opnieuw een aantal landbouwers niet verwittigd terwijl er toch stalen werden genomen. Anderen kregen een dag toegewezen maar achteraf bleek dat het staal al eerder genomen werd. Bovendien bleken de laboratoria die men kon bellen, overbezet op de gestelde uren. Een laboratorium moest begin november in opdracht van de Mestbank zelfs duizend staalnames opnieuw uitvoeren, met bijkomende problemen als gevolg.

Het probleem is echter dat de regelgeving rond deze staalnames dode letter blijft, aangezien de landbouwer de nietigheid van de op basis van onregelmatige kennisgeving verkregen staalnames niet kan vragen. Er is met andere woorden geen stok achter de deur.

Minister, hoeveel staalnames zijn er gebeurd in 2011? Wat was het globale resultaat? In hoeveel gevallen is er sprake van een onregelmatige kennisgeving? Omdat dit een jaarlijks weerkerende klacht is, wat zal de Mestbank ondernemen om dit soort fouten op korte termijn te vermijden?

Een mogelijke oplossing om de laboratoria te verplichten om geen loopje meer te nemen met de kennisgevingsregels is de invoering van de mogelijkheid tot nietigverklaring van op deze basis genomen staalnames. Overweegt u op dit punt een maatregel? Naast rechten bestaan er plichten. Ik zou zeggen: naast plichten moeten er ook rechten zijn.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: De staalname van de reststikstof gaat ons toekomstig beleid bepalen. Het is dan ook een belangrijk element. De resultaten zijn een weergave van ons beleid. We hebben ze ook nodig voor de onderbouwing van ons beleid bij Europa.

De staalname moet correct verlopen. Ik kan me de ergernis van de landbouwers voorstellen wanneer de communicatie verkeerd loopt en afspraken niet worden nagekomen. Als zij niet correct communiceren of te laat komen of iets foutief invullen, worden ze onmiddellijk met de vinger gewezen. Ik begrijp de ergernis. Ik wil aandringen op een correcte staalname.

De verwittiging van de landbouwer is belangrijk omdat hij dan aanwezig kan zijn bij de staalname. Dat is nodig voor het vertrouwen. Het is moeilijk om iets achteraf recht te zetten als men niet aanwezig is geweest. Dat wil ik onderstrepen. Dat is een belangrijk element in het kader van vertrouwenwekkende maatregelen. De verwittiging is tevens belangrijk om een tegenstaal op een correcte manier te kunnen nemen.

Minister, ik weet niet of u mij dadelijk kunt antwoorden. Als er landbouwers te laat werden verwittigd, is er dan al een staal genomen, in tegenstrijd met het staal dat volgende week zal worden genomen, zoals aangekondigd? Zijn er problemen met die landbouwers? Kunnen zij een tegenstaal nemen? Krijgen zij alle kansen om een correct tegenstaal te nemen? Dat recht moet overeind blijven.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Callens, in 2011 werden door de Mestbank in totaal 8970 percelen bemonsterd. Daarnaast moesten de landbouwers op eigen initiatief zelf ruim 16.000 percelen door een erkend laboratorium laten bemonsteren. Hiervan moesten 11.000 percelen bemonsterd worden in het kader van een beheersovereenkomst Water, 2539 omdat de betrokken landbouwers in het voorgaande jaar een slecht nitraatresidu hadden en 2385 in het kader van de derogatie. Het aantal percelen dat effectief op initiatief van de landbouwer zelf werd bemonsterd tussen 1 oktober en 15 november tijdens de nitraatresiducampagne 2011, is vandaag nog niet gekend. Ik kan nog geen globaal resultaat van de nitraatresidubepalingen mededelen, omdat de gegevens momenteel verwerkt worden door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM).

In totaal werden tot op heden bij de VLM zestig klachten ontvangen in verband met de voorbije nitraatresiducampagne. Op een totaal van maximaal 25.000 staalnames betekent dit een uiterst beperkt aandeel van 0,2 procent. In 38 gevallen werd geklaagd over een onregelmatige kennisgeving. Dat is wat u en mevrouw Rombouts aanhalen. De klachten gingen van het niet ontvangen van een brief met de datum van staalname, waardoor de landbouwer niet op de hoogte was van de dag van staalname, tot het niet juist zijn van het tijdstip waarop de stalen zouden worden genomen, waardoor de landbouwer op een verkeerd uur aanwezig was op het perceel.

De klachten, alle zestig, worden heel grondig onderzocht door de VLM en kunnen aanleiding geven tot het opnieuw laten nemen van de stalen. Ik kan u verzekeren dat de VLM en VITO, die samen toezicht uitoefenen op de kwaliteit van de laboratoria, zeer kordaat optreden naar aanleiding van klachten. Die worden echt wel au sérieux genomen.

Zo werd tijdens de nitraatresiducampagne van 2011 beslist om ruim 1100 percelen opnieuw te laten bemonsteren, op basis van reacties die er waren gekomen. Dat kan bijvoorbeeld zijn omdat was vastgesteld dat de kwaliteit onvoldoende was of niet kon worden gegarandeerd. Ook kijkt de VLM na hoe de algemene kennisgeving is gebeurd. Ook op basis daarvan worden nieuwe stalen genomen. Er wordt bekeken hoe dat accurater kan verlopen.

Het is administratief niet evident, maar nu is inderdaad bepaald dat laboratoria uiterlijk tien dagen voor de dag waarop een staalname is gepland, een kennisgevingsbrief moeten posten. Aangezien men vaak ook afhankelijk is van weersomstandigheden of onverwachte zaken die gebeuren op het terrein, kan de timing soms niet worden gehaald. Dan moet men telefonisch verwittigen, maar blijkbaar beschikt men enkel over vaste telefoonnummers van landbouwers. Dat klinkt archaïsch, maar het is zo. Als die landbouwer dan aan het werk is, is hij moeilijk te bereiken. Een van de conclusies is dus dat men eigenlijk het gsm-nummer zou moeten hebben van landbouwers. Het is soms een kwestie van kleine dingen, maar het lijkt me belangrijk daar lessen uit te trekken.

Het is absoluut te begrijpen dat landbouwers graag willen worden gewaarschuwd dat die staalname er komt, en dat ze de kans moeten krijgen daarbij aanwezig te zijn. Ik sta daar volledig achter. Wel zijn die beide elementen niet essentieel voor het nemen van een correct staal. Mijnheer Callens, dat beweert u ook niet. Ik vind het echter normaal dat landbouwers op de hoogte zijn en de kans hebben erbij te zijn. Bovendien blijkt ook uit informatie van de laboratoria dat niet elke landbouwer per se aanwezig wil zijn. Dat lijkt me ook logisch. Slechts bij een op de vier staalnames is de landbouwer ook daadwerkelijk aanwezig.

Het lijkt me dan ook geen zin te hebben staalnames nietig te laten verklaren als de landbouwer niet aanwezig is of niet tijdig gewaarschuwd is. Dat lijkt me ook weinig milieurelevante waarde te hebben. Een resultaat van een staal moet volgens mij slechts nietig worden verklaard als er indicaties zijn dat het staal niet correct is genomen. Indien het staal genomen is binnen de wettelijk vastgelegde staalnameperiode, op het juiste perceel en op de juiste manier, dan is het staal correct genomen. Dat wordt onder meer ook gecheckt via gps-datalogging. Ook de overheid en de laboratoria doen zelf de nodige kwaliteitscontroles. Ik herhaal echter dat we er alles aan zullen doen opdat dit in de toekomst beter zou verlopen, opdat landbouwers zeker correct op de hoogte zouden worden gebracht.

Mevrouw Rombouts, 1100 staalnames zijn opnieuw gebeurd. Volgens mijn informatie is men, als er echt discussie is en mensen opwerpen dat ze niet aanwezig konden zijn, ook altijd bereid om een nieuw staal te nemen.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik me niet vergis, is, toen we het jongste Mestdecreet hebben goedgekeurd, meermaals benadrukt dat via dat nieuwe decreet moest worden gezocht naar een samenwerking tussen de Mestbank en de landbouwers. Op basis van de informatie die me bereikt, heb ik echter de indruk dat de afstand tussen Mestbank en landbouwers niet kleiner, maar misschien zelfs groter wordt. Er is wantrouwen. U kent de reactie als iemand de dupe is van een foutieve staalname, of als er sprake is van minder goede resultaten.

Als de Mestbank controles doet, moet ze er minstens voor zorgen dat dit op een perfecte manier gebeurt, zodat de landbouwer moet toegeven dat hij op de hoogte was en aanwezig kon zijn. Als er in het vakblad van de landbouwers echter te lezen is dat er opnieuw een enorm probleem is met die staalnames, dan vinden landbouwers meteen dat de Mestbank altijd tegen hen is, dat ze hen zoekt, dat ze hen tegenwerkt. Dat moeten we in de toekomst proberen te vermijden.

Ik weet niet hoe het zit met contracten die worden gesloten met laboratoria, maar na u is de Mestbank de belangrijkste verantwoordelijke. Die mensen moeten stilaan beseffen dat ze beter werk moeten leveren.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Callens, ik heb in mijn antwoord op de vorige vraag al meegedeeld dat we werken aan een reorganisatie van de Mestbank. Dat weet u ook. Dat vertrouwen moet inderdaad worden hersteld: wat dat betreft, ben ik het volledig met u eens.

We hebben ook de opdracht gegeven het Mestdecreet volledig te screenen, om te bekijken waar er verbetering mogelijk is. Dit is een van de punten die we mee in overweging moeten nemen. Ter zake kunnen we aanpassingen doen wanneer we het Mestdecreet verfijnen en optimaliseren. Er zijn inderdaad wat zaken die voor wrevel kunnen zorgen. Daar moeten we een oplossing voor vinden.

Ik wijs er anderzijds nogmaals op dat er sprake is van 60 klachten op ongeveer 25.000 staalnames. Op zich is dat niet veel. Dat is beperkt. Het kan altijd wel eens fout lopen, en dan moeten we daar ook aandacht voor hebben, maar het gaat over 0,2 procent. Dat mag dus niet worden overdreven. We nemen echter uiteraard alle signalen uit de sector mee in overweging. We proberen ervoor te zorgen dat de Mestbank klantvriendelijk is.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister, ik heb destijds nog les gegeven over dienstenmarketing. Aan mijn studenten heb ik toen meermaals iets verteld dat afkomstig was van zeer belangrijke personen, namelijk dat er bij één klacht misschien sprake is van tien mensen die klacht zouden kunnen indienen, maar slechts één persoon dat daadwerkelijk doet.

U hebt gelijk dat 0,2 procent weinig is. De vraag is echter of iedere landbouwer een klacht heeft ingediend omdat hij niet werd verwittigd. U hoeft die vraag niet te beantwoorden, maar ik denk dat er meerdere zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aanpassing van de jachtregelgeving bij extreme winterse omstandigheden - 688 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik heb deze vraag een aantal weken geleden ingediend. De commissievoorzitter vroeg me toen mijn vraag te stellen naar aanleiding van de bespreking van de begroting en van de beleidsbrief. Ik heb dat ook gedaan.

Minister, ik begrijp dat het niet evident is om tijdens de bespreking van de begroting en van de beleidsbrief, waarbij iedereen heel wat vragen stelt, al die vragen te beantwoorden. Aangezien ik op dat moment twee commissies moest volgen, Welzijn en Leefmilieu, was het niet evident om hier te zijn op het moment dat ik hier eigenlijk moest zijn. Bij het nalezen van het verslag stelde ik vast dat het antwoord op mijn vraag niet voldoende was. Ik heb mijn vraag dan ook opnieuw ingediend. Ik dank de voorzitter dat hij die opnieuw heeft willen agenderen.

Minister, een paar maanden geleden hebt u een aanpassing van de jachtregelgeving voorgesteld. In dat wijzigingsbesluit kwamen diverse thema's aan bod, zoals de bestrijding van de vos, de jacht bij sneeuw en strenge vorst, de problematiek van het everzwijn en de administratieve vereenvoudigingen. Tot op vandaag werden deze aanpassingen nog niet goedgekeurd. Het is de Minaraad Vlaanderen die op eigen initiatief en met unanimitéit een advies heeft uitgebracht over twee zaken die in uw wijzigingsbesluit voorkwamen, namelijk jacht bij sneeuw en vorst.

In mijn vraag had ik het over de winter die voor de deur staat. Die winter is er nog altijd niet, maar wat niet is, kan nog komen. Februari en maart kunnen nog voor verrassingen zorgen. Ik zou dan ook willen vragen om die wijzigingsartikelen met hoogdringendheid te behandelen.

De Minaraad bracht zijn advies uit op 20 oktober 2011 met als doel eenduidigheid en rechtszekerheid te verschaffen. De Minaraad vraagt om de jachtvoorwaarden aan te passen. Concreet pleit de raad ervoor om de jacht op te schorten wanneer er een sneeuwtapijt ligt van minimaal 5 centimeter. De sneeuwregeling moet gelden tot 24 uur na het vallen van de laatste vlok. Op die manier wordt het naspeuren van wild niet te gemakkelijk gemaakt. De raad formuleert eveneens een aantal uitzonderingen die voornamelijk betrekking hebben op de bejaging van groot wild. De Minaraad stelt ook voor om bij vorst enkel de jacht op te schorten voor waterwild, en dit wanneer de helft of meer van de oppervlakte van waterpartijen bevroren is.

De administrateur-generaal van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) zou op advies van de provinciale directeur de beslissing nemen tot opschorting van de jacht, aldus het voorstel van de Minaraad. De beslissing zou gelden per provincie. Deze regeling moet de rechtszekerheid garanderen en de handhaving op het terrein vergemakkelijken. De Minaraad vindt dat het ANB de voorgestelde maatregelen gedurende de komende winters moet evalueren vanuit een beleidsmatig oogpunt. Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) kan een rol spelen bij de evaluatie vanuit een wildbeheersoptiek. De Minaraad keurde dit advies op eigen initiatief unaniem goed.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot het wijzigingsbesluit dat u hebt voorgesteld? In het antwoord dat u toen hebt gegeven, verwees u naar het feit dat er wordt gewerkt aan de aanpassing van de reglementering en dat daarbij rekening zal worden gehouden met de aanbevelingen. Die aanpassing zou zo snel mogelijk aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd voor een tweede principiële goedkeuring. Dat biedt echter geen oplossing voor de problematiek van deze winter.

Minister, hoe staat u tegenover de wijzigingen die de Minaraad heeft voorgesteld? Wanneer en in hoeverre zullen die wijzigingen worden overgenomen?

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Wanneer we instanties hebben die adviezen verstrekken, is het belangrijk dat we daar op alle niveaus rekening mee houden. We moeten de adviezen die ons worden verstrekt door mensen die als overheid worden tewerkgesteld en ons met raad en daad bijstaan, op een professionele manier interpreteren en toepassen, voor zover die zijn gebaseerd op verstandige en onderbouwde keuzes.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens: Er is inderdaad een advies van de Minaraad die in al zijn wijsheid een aantal bijkomende opmerkingen heeft gemaakt, los van het besluit zelf.

Wat de conflicten in overlappende jachtgebieden betreft, kan de arrondissementscommissaris zich vandaag enkel beroepen op de federale wetgeving, op basis van regels van openbare orde en meer, om op te treden. De commissievoorzitter stelde onlangs tijdens de plenaire vergadering voor dit binnen het Jachtdecreet te bekijken. Minister, bent u van plan om dat allemaal samen binnen een breder kader te bekijken? Of bent u van plan enkel deze wijzigingen op te nemen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Wanneer we adviezen krijgen, moeten we daar consequent mee omgaan. Sommige collega's pleiten ervoor om dit advies te volgen omdat het een heel degelijk advies zou zijn terwijl zij andere adviezen van dezelfde raad met veel verve naast zich neerleggen. Persoonlijk vraag ik me af waarom men per se die jacht bij sneeuw wil hebben. Is dat nu echt zo belangrijk?

De Minaraad spreekt zich ook vooral uit over spoorzoeken en heeft het in die zin over die 5 centimeter sneeuw. Dat lijkt me echt niet zo eenvoudig te bepalen. Ik kan me echter voorstellen dat er ook nog andere aspecten spelen zoals sneeuwblindheid bij dieren en het feit

dat ze bij sneeuw moeilijker een schuilplaats kunnen vinden. Ik lees het advies toch ook wel in die zin dat het volgens de Minaraad uiteindelijk de administrateur-generaal van het ANB is die daarin een rol speelt en de jacht kan opschorten enzovoort. Ik zie hier meer nuances dan ik bij de collega's hoor. Ik blijf me afvragen waarom die jacht bij sneeuw zo noodzakelijk is.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er zijn eigenlijk twee adviezen. Er is het advies van de Minaraad van 3 februari 2011 over het wijzigingsbesluit dat is voorgelegd aan de regering. Daarnaast is er het briefadvies van de Minaraad van 20 oktober 2011 betreffende de jacht bij extreme winterse omstandigheden.

Ik heb tijdens de bespreking van de beleidsbrief gezegd dat die adviezen belangrijk zijn. Het aangepaste voorontwerp van besluit is momenteel in bespreking binnen de interkabinetten-werkgroep en wordt zo spoedig mogelijk voor tweede principiële goedkeuring geagendeerd bij de Vlaamse Regering. Uiteraard moeten we dan nog het advies vragen van de Raad van State, waarna het definitief kan worden goedgekeurd.

Het heeft geen zin om hier vooruit te lopen op de besprekingen en het finale resultaat ervan noch op de beraadslaging binnen de Vlaamse Regering. Ik hoop dat dit snel door de Vlaamse Regering kan worden behandeld, zodat ik dan meer duidelijkheid kan verschaffen over de inhoud van het wijzigingsbesluit.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, ik denk niet dat het u zal verbazen dat ik u vertel dat ik een beetje teleurgesteld ben in het antwoord. Ik ben bereid om deze kwestie zo breed mogelijk te benaderen en de heer Ceyskens heeft u gevraagd hoe breed u zult gaan. Zult u alles in één besluit regelen of bent u bereid om in te gaan op de vraag om deze twee zaken nu op te lossen?

Mijnheer Vandaele, het is niet belangrijk dat er kan worden gejaagd bij sneeuw. In het advies wordt naar voren gebracht dat de rechtszekerheid van essentieel belang is, en die ontbreekt vandaag. Daar gaat het over, niet over de mogelijkheid om te jagen bij sneeuw. Het gaat over de rechtszekerheid en de duidelijkheid die er vandaag niet zijn.

Ik was aangenaam verrast door het advies. Het is een advies over twee puntjes die perfect kunnen worden geregeld. Ik vraag u dan ook heel concreet of u bereid bent om klaarheid te scheppen over deze twee zaken die vandaag voor onduidelijkheid en voor rechtsonzekerheid zorgen. Bent u bereid om die problemen nu op te lossen, los van de rest, waarvoor inderdaad meer overleg nodig is? Inzake het oplossen van deze twee zaken, kunnen weinig problemen verwacht worden.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Ik begrijp een beetje de verbazing van de heer Vandaele – dat gebeurt niet vaak – over het belang van de sneeuw. Ik begrijp dat indien het maar om twee, drie dagen sneeuw gaat, maar het is anders bij wintertoestanden zoals die van vorig jaar – dat is het punt dat mevrouw Van der Borght probeert te maken. Vorig jaar is de sneeuw zes tot acht weken blijven liggen. Het heeft toen maar één of twee keer gesneeuwd, maar door de lage temperatuur is de sneeuw lang blijven liggen. De jacht op bepaalde diersoorten is maar twee maanden open. Het jachtseizoen is dan voorbij en bijgevolg werd die diersoort niet bejaagd. Het ecologisch evenwicht dat er normaal moet zijn na de jachtperiode, is er dan niet. Dat is het punt. Het gaat niet om een paar dagen sneeuw, maar over de langere periodes.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Nog veel belangrijker dan de langere periode waar de heer Sabbe naar verwijst en waardoor het jachtseizoen voorbij is, wat jammer is voor de jagers, is de rechtszekerheid waar mevrouw Van der Borght naar verwees.

Mijnheer Vandaele, als het nog eens sneeuwt in De Haan, moet u mij bellen. *(Opmerkingen van de heer Wilfried Vandaele)*

U haalt zelf aan dat niet op alle plaatsen in Vlaanderen altijd evenveel sneeuw ligt. De jacht wordt geacht geschorst te zijn wanneer er sneeuw ligt, maar de interpretatie over waar er op een bepaald moment sneeuw ligt, is voor Vlaanderen niet altijd even duidelijk op te volgen. Ik heb begrepen dat het de insteek van de Minaraad was om daar duidelijkheid over te scheppen en om de bevoegdheid daartoe te leggen bij het Agentschap voor Natuur en Bos, waarbij de provinciale directeur de bevoegdheid heeft om de jacht op te schorten. Zo had ik het begrepen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Van der Borght, ik herhaal nog eens dat ik niet zal vooruitlopen op de beslissing van de Vlaamse Regering. Ik heb ook uitdrukkelijk gezegd, zowel in de beleidsbrief als daarnet, dat als de Minaraad een briefadvies geeft, spontaan en unaniem, dat een heel belangrijk signaal is. Het betreft elementen die meegenomen moeten worden. Meer kan ik niet zeggen zonder vooruit te lopen op een beslissing die nog moet worden genomen.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Geldt dit voor het geheel of bent u bereid om deze twee besluiten te nemen? Dat is gewoon mijn vraag. U antwoordt er niet op. U kunt nochtans gewoon ja of neen zeggen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de wijziging van de heffingsregeling voor IBA's - 691 (2011-2012)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, een tijdje geleden ontvingen landbouwers die hun huishoudelijk afvalwater zuiveren met behulp van een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA), een brief van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) met de aankondiging van de wijziging van de bestaande regeling.

Het oude systeem werkte als volgt. De VMM beschouwt landbouwers als grootverbruikers wat betreft hun wateraangifte. Indien ze hun huishoudelijk afvalwater zelf zuiveren in een IBA, kunnen zij gedeeltelijk worden vrijgesteld van de heffing op waterverontreiniging. Daarvoor moeten ze bij de gemeente een attest aanvragen dat aangeeft dat de IBA gebouwd werd en uitgebaat in overeenstemming met het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM). Dit gemeentelijk attest werd dan overgemaakt aan de VMM en bleef vijf jaar geldig.

Op basis hiervan werd het gedeelte huishoudelijk afvalwater vrijgesteld van de heffing op waterverontreiniging, en deze vrijstelling werd in mindering gebracht op het heffingsbiljet van de VMM.

De wijziging van de regeling houdt het volgende in. De landbouwers die abonnee zijn van een watermaatschappij, moeten niet langer een vrijstelling aanvragen bij de VMM, maar bij hun watermaatschappij een compensatie vragen. Deze compensatie voor het deel huishoudelijk afvalwater zal dan worden doorgerekend op de waterfactuur van de maatschappij en niet langer op het heffingsbiljet.

Dit wil zeggen dat vanaf het heffingsjaar 2010 de VMM de vrijstelling voor het gebruik van een IBA niet langer kan toekennen en dat de landbouwer de volledige heffing op waterverontreiniging moet betalen. Normaal gezien zal de VMM het attest automatisch doorsturen naar de watermaatschappij zodat zij de compensatie kan toekennen. Maar het gaat nu over het waterverbruik van 2009 waarvoor de factuur al lang is betaald.

We stellen vast dat deze regeling het voor de grootverbruiker weer complexer maakt. Voor de kleinverbruiker, die alleen leidingwater gebruikt, is het systeem terecht eenvoudiger door alles op één factuur aan te rekenen.

Minister, had de communicatie over de wijziging van het systeem niet vroeger moeten gebeuren? Kan er ook voor de grootverbruiker een vereenvoudiging van het systeem worden doorgevoerd, net zoals voor de kleinverbruiker? Waarom is het systeem eigenlijk gewijzigd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, dit is geen nieuwe regeling. Het is een aanpassing van de vrijstellings- en compensatieregeling via het decreet van 21 december 2007. Een kleinverbruiker die een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater exploiteert, wordt vrijgesteld van de heffing. De vrijstelling geldt enkel voor dat deel dat betrekking heeft op het huishoudelijk afvalwater dat gezuiverd wordt in de IBA.

De VMM vestigt sinds 2005 enkel nog een heffing voor eigenwaterwinners – dat zijn er ongeveer 55.000 – en voor een deel van de inwoners van de gemeente Baarle-Hertog – ongeveer 1000 mensen. De andere kleinverbruikers krijgen een bovengemeentelijke saneringsbijdrage aangerekend door de drinkwatermaatschappijen via de integrale waterfactuur. Ze kunnen bij de drinkwatermaatschappijen een vrijstelling aanvragen voor hun IBA.

Een grootverbruiker die een IBA exploiteert, wordt vrijgesteld van de heffing en dit voor het huishoudelijk afvalwater onder sector 56 – dus het effectieve gezinsverbruik – dat gezuiverd wordt in de IBA. Hierbij geldt een maximum van 30 kubieke meter per gedomicilieerd persoon. De vrijstelling geldt niet voor heffingsplichtigen die abonnee zijn bij een drinkwatermaatschappij. Die moeten bij de drinkwatermaatschappij een compensatie aanvragen voor hun IBA.

In 2008 startte de drinkwatersector een communicatiecampagne op in samenwerking met de VMM. Daarbij werd een algemene folder bij de drinkwaterfacturen gevoegd met een beschrijving van de nieuwe regeling. De klanten die over een IBA beschikten, werden in die periode ook nog eens persoonlijk aangeschreven per brief. Ook de volgende jaren werd dit principe toegepast. De vrijstellings- en compensatieregeling werd bovendien zowel op de websites van de drinkwatermaatschappijen als op de website van de VMM toegelicht.

U verwijst terecht naar een aantal brieven. Ze zijn eind 2011 verstuurd en gaan over dossiers waarvoor een correctie moet gebeuren. Voor deze dossiers heeft de VMM ten onrechte – ze hebben zich dus vergist – een vrijstelling van de heffing op de waterverontreiniging toegekend. Deze dossiers kwamen immers in aanmerking voor een compensatie op de bovengemeentelijke saneringsbijdrage. Een deel van deze dossiers heeft deze compensatie reeds ontvangen. Ze hebben dus een vrijstelling en een compensatie gekregen.

In de brieven heeft de VMM aangekondigd dat ze de attesten waaruit blijkt dat de IBA is gebouwd en wordt geëxploiteerd volgens de code van goede praktijk, zal overmaken aan de drinkwatermaatschappijen zodat de abonnees die geen compensatie hebben gekregen, deze alsnog kunnen ontvangen. Er is een rechtzetting gebeurd, maar het is dus geen nieuwe regelgeving.

De heffing op de waterverontreiniging voor grootverbruikers wordt berekend op basis van het debiet en de samenstelling van het geloosde afvalwater of op het totale waterverbruik, namelijk de totaalsom van alle waterbronnen, eventueel gecombineerd met productiecijfers. Deze gegevens zijn pas na afloop van het lozingsjaar bekend door middel van de aangifte.

Een integrale factuur zoals bij de kleinverbruikers is daarom niet evident. Bij de kleinverbruikers wordt immers een vast saneringstarief per geleverde kubieke meter water aangerekend.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, het siert u dat u uw administratie verdedigt. Maar ik begrijp uit uw antwoord dat de communicatie niet zo eenduidig geweest is. Wat is het verschil tussen nieuwe regelgeving en een wijziging van de regelgeving?

Ik las vorige maand in de landbouwpers een artikel dat me inspireerde tot deze vraag, evenals een gesprek met iemand die me hierover opzocht. Het artikel zei: “Voor de zoveelste keer op rij wordt de regelgeving met betrekking tot de waterfactuur en de heffingen gewijzigd. Voor de zoveelste keer op rij wordt het voor de grootverbruiker alleen maar complexer. Het wordt dringend tijd dat de wijzigingen aan de regelgeving op tijd overlegd en gecommuniceerd worden, ook met de grootverbruikers, en dat er werk wordt gemaakt van een vereenvoudiging van al deze facturen, heffingen, bijdragen, vergoedingen, vrijstellingen, compensaties enzovoort.”

Uit uw antwoord leer ik dat de realiteit genuanceerder is dan wat dat artikel zegt. Toch moet de administratie zich proberen in te leven in de situatie van bedrijfsleiders. Zij worden geconfronteerd met een veelheid aan facturen en administratieve verplichtingen die af en toe wijzigen. Bovendien is er dan nog gebrek aan eenduidige communicatie.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik zal het nog even duiden. De regelgeving is duidelijk, maar het is fout gelopen bij de toepassing. Een aantal ambtenaren ging ervan uit dat er al effectief een compensatie moest zijn bij de drinkwatermaatschappijen vooraleer dat kon worden toegepast. Ze hebben nagekeken wat de drinkwatermaatschappijen aan de mensen hadden aangerekend of gecompenseerd. Op basis daarvan hebben zij een heffing opgelegd. Dat was niet juist. Het gaat er niet om of het al dan niet al is toegepast. Het decreet zegt dat het via een compensatie moet worden toegepast. Dat is de nuance. Daardoor is het door een aantal mensen in die zin geïnterpreteerd. Dat is een beperkt aantal. Dat is nu rechtgezet. Ik heb hier de brief die eind 2011 werd verstuurd. Die geeft een goede uitleg aan de betrokkene. Missen is menselijk, wie niets doet, kan niets verkeerd doen. Maar ik begrijp de frustratie. Het is een menselijke fout. Dat mag misschien niet voorvallen, maar het is gebeurd. Missen is menselijk.

De heer Jos De Meyer: Ik dank u voor uw aanvullend antwoord, minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de milieuvervuiling bij de productie van windmolens
- 692 (2011-2012)**

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, minister, volgens de Europese richtlijn Hernieuwbare Energie 2009/28/EG moet België tegen 2020 13 procent van zijn energieverbruik betrekken uit hernieuwbare bronnen. Hoe dit concreet zal worden ingevuld, is nog niet volledig duidelijk, maar dat we deze doelstelling enkel zullen bereiken als we verschillende technologieën aanwenden, is algemeen aangenomen. Zo heeft Vlaams minister van Energie Van den Bossche al meermaals aangekondigd dat er meer ingezet moet worden op windmolens in plaats van alleen op zonne-energie om deze doelstelling te behalen.

Nu veroorzaakt die productie van windmolens echter blijkbaar ook ernstige milieuvervuiling. Dat stelt professor Koen Binnemans in een opiniestuk in EOS. Voor de generatoren van windmolens worden vaak sterke permanente magneten op basis van zeldzame aarden – een soort metalen – gebruikt om elektriciteit op te wekken. Van die zeldzame aardmetalen die wij gebruiken, komt 97 procent uit China. De ontginning van die zeldzame aarden gaat vaak gepaard met ernstige milieuvervuiling in de buurt van Chinese mijnen. Dat zijn echt schrijnende toestanden. In China kiest men vaak voor de goedkoopste verwerkingsmethode van die zeldzame aarden, zonder rekening te houden met de gevolgen ervan voor mens en natuur. Terzake heeft daar ook een uitzending aan gewijd.

Professor Binnemans stelt dat de toepassing van die zeldzame aarden in windmolens bovendien een verspilling van grondstoffen is. Er kunnen immers permanente magneten uit alternatieve materialen, zoals aluminium of nikkel, worden gemaakt. Er bestaan zelfs al types van windmolens die geen permanente magneten vereisen.

In de commissie Energie heeft mevrouw Homans minister Van den Bossche al ondervraagd over de verontreiniging die gepaard gaat met de productie van zonnepanelen. Het antwoord van de minister kwam erop neer dat de milieubelasting tijdens de productie niet opweegt tegen de voordelen van het product zelf, dat energie opwekt gedurende een hele periode. Als er echter alternatieven zijn, dan vind ik dat we daar eerst naar moeten kijken.

Minister, hebt u weet van levenscyclusanalysestudies waarin die problematiek wordt aangestipt en onderzocht? Weegt het ene inderdaad op tegen het andere? In welke mate kunnen de principes van het Materialendecreet worden toegepast op deze problematiek? Enkele commissievergaderingen geleden hebben we het daar ook al over gehad: zeker die zeldzame grondstoffen mogen we zo weinig mogelijk gebruiken, en we moeten zo veel mogelijk recyclen. We moeten waar mogelijk op zoek gaan naar alternatieve materialen.

Acht u het nuttig en ook mogelijk om het gebruik van alternatieve materialen te verplichten voor de windmolens die in Vlaanderen worden geplaatst, of wordt u daarbij gehinderd door het feit dat productnormen natuurlijk nog een federale bevoegdheid zijn? Wat ook met de offshore windmolens, die op ‘Belgisch territorium’ staan? Hebt u over deze problematiek al overlegd met minister Van den Bossche en uw collega’s in de Federale Regering?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik wil me daar kort even bij aansluiten. De focus lag vooral op de productie en de keuze voor eventuele alternatieven. Minister, kunt u die afwegingen mee in overweging nemen bij vergunningen en dergelijke? Kan er ook rekening worden gehouden met de recyclage achteraf? Het ging hier wel over de productie van windmolens, maar de levenstermijn daarvan is niet onbeperkt. Ik weet dat u dat zelf ook belangrijk vindt. In het verleden hebt u zelf immers vragen gesteld over de sokkels ervan. Dat lijkt me ook een belangrijk element. Hoe staat het met de recyclage van windmolens? Hoe wordt daarmee omgegaan? Welke milieubelasting brengt dit met zich mee? Dat lijkt me ook een belangrijk element in heel het verhaal, van het begin tot het einde van de levensfase.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, geachte leden, deze problematiek is bekend en is trouwens niet beperkt tot windturbines. Het gaat over een aantal zeldzame aarden, zoals neodymium. Die schaarste is het probleem. Dergelijke stoffen worden trouwens ook gebruikt in bijvoorbeeld elektrische en hybride voertuigen. In een rapport uit 2010 van de Europese Commissie getiteld ‘Critical Raw Materials for the EU’ worden naast deze zeldzame aarden nog dertien andere grondstoffen als kritische grondstoffen bestempeld. Dat wil zeggen dat hun economisch belang vrij groot is, terwijl hun bevoorradingszekerheid zeer klein is. Deze grondstoffen worden gebruikt in een heel brede waaier van toepassingen, zoals gsm-toestellen, flatscreentelevisietoestellen, laptops, tabletcomputers, zonnepanelen, magneten,

katalysatoren, herlaadbare batterijen, optische kabels, hogesnelheidstreinen, elektrische auto's, brandstofcellen enzovoort.

Er is niet alleen de geringe bevoorradingszekerheid: bij de ontginning van een aantal van deze kritische grondstoffen is er ook sprake van een grote milieu-impact. Bij de Vlaamse overheid zijn er geen levenscyclusanalyses bekend die op een betrouwbare manier aangeven in welke mate de negatieve milieueffecten worden gecompenseerd door de positieve milieueffecten van die apparatuur. Bij windturbines gaat het dan vanzelfsprekend over de uitgespaarde CO₂-uitstoot. Het rapport van de Europese Commissie bevat trouwens weliswaar een aantal gegevens, maar dit is nog altijd beperkt. Er is geen sprake van een volledige analyse.

Dat betekent niet dat we niets moeten doen. We nemen absoluut geen afwachtende houding aan. We moeten inzetten op die maximale recyclage. We blijven daar steeds op hameren. We moeten ervoor zorgen dat de kringloop van die schaarse, maar economisch toch zeer belangrijke materialen wordt gesloten, dat we ze opnieuw kunnen gebruiken. Op die manier daalt de milieudruk van de ontginning. We moeten dus echt inzetten op de selectieve inzameling van die afgedankte producten.

Daarin is ook voorzien in het ontwerp van Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA), dat we in uitvoering van het Materialendecreet hebben voorbereid. Dat reglement zal heel binnenkort aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. In het reglement is een aanvaardingsplicht ingeschreven, bijvoorbeeld voor zonnepanelen. Zo willen we ervoor zorgen dat de materialen ervan ook kunnen worden gerecupereerd. Vlaanderen telt trouwens een aantal toonaangevende bedrijven die dergelijke materialen kunnen recupereren en opnieuw op de markt kunnen brengen.

Mevrouw Eerlingen, naar aanleiding van uw vraag zal ik ook door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) laten onderzoeken of het nodig is om ook met betrekking tot de recuperatie van afgedankte windturbines specifieke maatregelen te nemen, om een aantal van de onderdelen ervan specifiek in te zamelen. Naast de inzameling moet de recyclage van die materialen natuurlijk ook technisch en economisch haalbaar zijn. Dat weet u. Meestal is die technisch wel mogelijk, maar ook economisch moet die haalbaar zijn.

Misschien moeten we naar aanleiding van uw vraag ook bekijken of een tijdelijke opslag mogelijk is. Dat kan ook een oplossing zijn als recyclage technisch wel haalbaar, maar economisch niet relevant is. Afvalstoffen die nog niet economisch verantwoord op de markt kunnen worden gebracht, zouden later misschien wel op die manier kunnen worden ingezet.

Daarnaast moeten we ook uitkijken naar mogelijkheden om schaarse materialen met een hoge milieu-impact te vervangen door minder schaarse materialen met een lagere milieu-impact. Ook wat dat betreft, is er echter veel onderzoek nodig. We mogen ook niet over één nacht ijs gaan. We hebben informatie nodig over de milieueffecten, over de levensduur en dergelijke meer. Ook mogen we het probleem niet verengen tot windturbines, vind ik. Het zou getuigen van een weinig consequent beleid om het gebruik van kritische materialen in toepassingen voor de opwekking van hernieuwbare energie te gaan beperken, maar dat tegelijkertijd niet te doen voor ICT-toestellen of tablet-pc's. Dat zou niet logisch zijn. Het beleid met betrekking tot al deze zeldzame producten moet consistent zijn.

Nader onderzoek zal dus nodig zijn. Daartoe heb ik een steunpunt voor beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek inzake duurzaam materialenbeheer opgericht. Dat steunpunt is op 1 januari van dit jaar, dus net, van start gegaan. Het moet ons helpen een beter inzicht te krijgen in deze problematiek. Het Materialendecreet biedt voldoende rechtsbasis om een oplossing te bieden als er nog bijkomende regulering nodig is. In eerste instantie denk ik daarbij aan maatregelen die moeten toelaten dat materialen beter worden ingezameld of gerecycled, of efficiënter worden ingezet. Dit biedt ook de mogelijkheid het gebruik van bepaalde materialen te verbieden. Specifiek voor windturbines zou dat kunnen betekenen dat

het gebruik van windturbines die zeldzame aarden bevatten, op Vlaams grondgebied zou worden verboden. Dat zou een mogelijkheid kunnen zijn, op basis van het Materialendecreet. Het lijkt me echter voorbarig om die conclusie nu te trekken. We moeten het onderzoek ter zake een kans geven en bekijken hoe we daar het beste op inzetten.

Mevrouw Eerlingen, u ziet dus dat wij al heel wat doen. Naar aanleiding van uw vraag heb ik specifiek aan OVAM gevraagd om na te gaan hoe we onderdelen selectief kunnen inzamelen om op die manier die materialen nog beter te recupereren.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, ik ben blij dat u actie onderneemt en dat u specifiek voor de windturbines aan OVAM vraagt onderzoek te verrichten naar bijkomende maatregelen.

Als er evenwaardige alternatieven bestaan voor die windmolens, zou ik willen vragen er zo snel mogelijk voor te zorgen dat geen zeldzame aarden meer mogen worden gebruikt. Ik begrijp echter dat eerst het nodige onderzoek moet gebeuren voor u daarin een beslissing kunt nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■